

## Palác Muzea umění v Olomouci

27. 10. 2016 – 12. 2. 2017

Muzeum moderního umění | Galerie

AUTORKA A KURÁTORKA VÝSTAVY | Klára Jenišťová

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ | Petr Šmalec, Tomáš Lampar, Klára Jenišťová

GRAFICKÝ DESIGN | Vladimír Vaca

INSTALACE | Vlastimil Sedláček, Filip Šindelář

VIDEOPROJEKCE | Kamil Zajíček

PROPAGACE | Petr Bieleš, Pavel Konečný

PUBLIKACE | Pavel Zatloukal

PODĚKOVÁNÍ | Pavel Zatloukal, Bohdan Bloudek

**Budova Muzea umění v olomoucké Denisově ulici si připomíná významné jubileum. Právě před sto lety byl objekt někdejšího soudu a věznice přestavěn do dnešní palácové podoby, čímž se započala nová etapa jeho bohaté historie. Od 27. října do 12. února ji připomíná výstava *Palác Muzea umění v Olomouci* i stejnojmenná publikace Pavla Zatloukala. Po sto letech dostal palác také novou fasádu a střechu – blížící se původní podobě.**

Autorem přestavby dokončené v roce 1916 byl architekt Jaroslav Kovář starší, jehož podoba je zachycena na jednom z maskaronů na průčelí. Hlavní fasádu ztvárnil v duchu dobově rozšířeného nového klasicismu charakteristického symetrií, vysokým pilastrovým řádem a mansardovou střechou. Stavbu navíc obohatil nejen o věžičku, ale také o kubizující náběhy, tedy základní polohy předválečné architektury.

### Návrat béžového odstínu

Pražský architekt Michal Sborwitz fasádě při nynější rekonstrukci vrátil původní barevnost v odstínu pískové barvy. „Při stavebně historickém průzkumu jsme postupně oškrábali jednotlivé vrstvy. Původně se jednalo o probarvenou omítku. Zachovali jsme její strukturu a lazurou napodobili její barevnost,“ vysvětlil Sborwitz. Podle něj tónově odpovídá tomu, co před sto lety navrhl Kovář.

Fasádu považuje Sborwitz svým výrazem a slohovým zařazením za stylově velmi kvalitní. „Takových fasád moc není – jde o směs klasicismu, kubismu a moderny. Ty hlavice mi připomínají newyorský Central Station,“ podotkl Sborwitz (Kovář totiž strávil ve Spojených státech tři roky tvůrčí práce).

Ještě letos fasádu doslova ožíví kinetické dílo Davida Černého. Netradiční instalace objektu, který se posléze stane součástí stálé expozice, bude kolemjdoucí lákat k návštěvě muzea.

Spolu s novou fasádou dostala budova i novou měděnou střechu. Celkové náklady rekonstrukce činí zaokrouhleně 16,5 milionu korun.

## Výstava s projekcí

Výstava *Palác Muzea umění v Olomouci* provede diváka historií místa, na němž stojí dnešní budovy Muzea moderního umění. První zmínky o něm nacházíme již ve 13. století v souvislosti se vznikem špitálu sv. Ducha u Nové věže - brány, která Olomouc dělila na dvě základní čtvrtě. Další dějinné události až do současnosti představí sedm výstavních panelů.

„Diváci si budou moci prohlédnout architektonické plány, které vznikly v souvislosti z adaptací vězeňských budov před sto lety, i plány následujících etap, během nichž byl v budově zřízen varietní podnik, kino a konečně také Muzeum umění,“ uvedla autorka výstavy Klára Jenišťová.

Část expozice bude také věnovaná architektu Jaroslavu Kovářovi staršímu, jenž je autorem současné podoby fasády hlavní muzejní budovy. Výstavu doprovodí promítání historických snímků, které se k tomuto místu podařilo nashromáždit.

Historií místa se podrobně zabývá i stejnojmenná kniha, vycházející z několikaletého bádání historika architektury a emeritního ředitele muzea Pavla Zatloukala.

### **Bohatá minulost, rušné století**

Palác dnešního Muzea moderního umění vznikl přestavbou bývalé soudní budovy a věznice pro majitele lihovaru manžele Donathovy, kteří komplex koupili od města v roce 1915. Historie místa ale sahá až do roku 1246, kdy zde byl se svolením papeže Innocence IV. založen špitál sv. Ducha s kostelíkem. I ten prošel několika přestavbami, až byl nakonec špitál v rámci josefínských reforem roku 1785 zrušen.

Následně jej pro své potřeby využívala vojenská kadetní škola, později zde sídlil arcibiskupský kněžský seminář či tkalcovna. Na místě špitálu vyrostl v letech 1842–1845 podle projektu městského stavebního správce Franze Brunnera nový, pozdně klasicistní areál soudu a věznice. Svému účelu sloužil do roku 1902, kdy byl otevřen velkorysejší na dnešní třídě Svobody.

V roce 1915 koupili areál v Denisově ulici Adele a Moritz Donathovi, kteří nechali jeho vězeňskou část přestavět na výrobu likérů a uliční křídlo soudu na byt, kancelář firmy a provozovny. Autorem neoklasicistního řešení s kubistickými detaily u hlavního průčelí byl architekt Jaroslav Kovář starší.

Později, v roce 1924, se v přízemních prostorách paláce otevřel varietní podnik Radio-Bar-Tabarin. Za další tři roky byly podzemní prostory středního křídla adaptovány pro kino Central. Krátkou éru rozkvětu přerušily události roku 1939, kdy byl majetek rodiny Donathových arizován a po válce znárodněn. Prostory bývalého varieté se v roce 1968 staly domovskou scénou Divadla hudby – jedné z alternativních kulturních scén normalizačních let.

V roce 1989 získala celý Donathův palác Galerie výtvarného umění v Olomouci (dnes Muzeum umění Olomouc) od tehdejší Správy spojů. Pro své účely jej přestavěla podle plánů architekta Michala Sborwitze. Od roku 2007 připravuje muzeum v sousední proluce, která vznikla roku 1969 zbořením pěti domů, přístavbu nové části – Středoevropského fóra.

Pokus o přestavbu budovy pro muzeum se podle bývalého ředitele Pavla Zatloukala stal pokusem o klasicizující a purizující revival se zdůrazněním vazby mezi historickými a symbolickými vrstvami stavby a její novou funkcí. Ideu vznešené střízlivosti, jak byla formulována na začátku, historik umění Rostislav Švácha později označil za „ostrov kultivovanosti“.

Zhruba sto let po přestavbě bývalé věznice na palác Donathových došlo také k završení funkční proměny náměstí Republiky. Z prostoru kdysi obklopeného řadou církevních staveb se stalo významné nadlokální i nadregionální kulturní středisko, jemuž dominují dvě muzea a knihovna.

KONTAKT PRO MÉDIA

**Mgr. Petr Bieleš**

tiskový mluvčí

**Muzeum umění Olomouc** | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

K: Muzeum moderního umění | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

T: 585 514 282 | M: 724 202 905

E: [bielesz@olmuart.cz](mailto:bielesz@olmuart.cz) | [web](#) | [facebook](#) | [twitter](#)

